

Maj 2022

Katalog af forslag til akut reduktion af olie og naturgasforbruget i Danmark

Kortfristede tiltag _____	2
Husholdninger _____	2
Transport _____	3
Erhverv (kontor, handel, service og uddannelsessteder) _____	4
Regering og Folketing _____	4
Kommuner og regioner _____	5
Tiltag på mellemlang og lang sigt _____	5
Husholdninger _____	5
Erhverv _____	7
Transport _____	7

Kortfristede tiltag

Disse initiativer vurderes at kunne implementeres inden for en kort tidsfrist på 0-6 måneder.

Husholdninger

Der gennemføres kampagner for reduktion af energiforbruget i husholdningerne. Kampagnerne bør ud over at informere om konkrete muligheder for reduktion af energiforbruget også være holdningsprægede med appel til nødvendigheden af fælles handling.

Disse kampagner bør eksempel omfatte:

Skrue ned for varmen

En tommelfingerregel er, at man sænker energiforbruget med 5 % per grad, man skrue ned. 20 grader er nok til at holde varmen derhjemme – medmindre man er svækket af høj alder eller lignende. Det vurderes, at dette kan medføre, at forbruget af naturgas og olie til opvarmning kan reduceres med henholdsvis 1185 TJ og 333 TJ per år, jf. tabel 1.

Behovsafhængig udluftning

Fornuftig udluftning af hjemmet kan være med til at spare på varmen. Luk døre ind til rum man ikke opholder sig, når der skal luftes ud. Skru ned for radiatorerne når der luftes ud. 3 minutters udluftning med gennemtræk er nok til et luftskifte samtidig med at møbler, vægge og loft holder en grundtemperatur. Luft ud før sengetid for at nedbringe CO₂-niveauet i soverummet og om morgenen for at få fugt ud af soverummet.

Spar på det varme vand

Cirka 1/3 af opvarmning går til at opvarme vand. I naturgasopvarmede hjem kan man derfor både spare CO₂, penge og vand, når der spares på det varme vand.

- Undgå karbad og tag kortere bade. For hvert minut der kortes af et varmt bad, sparer man 2,5 kroner, hvis hjemmet opvarmes med naturgas.
- Vask ikke op under rindende vand
- Fyld opvaskemaskinen og vaskemaskinen helt op, inden den sættes i gang.
- Vask ikke tøj ved varmere temperatur end nødvendigt, normalt max. 30 grader, dog 60 for sengetøj mv.

Hvis forbruget af varmt vand reduceres med 10%, vil det i praksis betyde, at man korter 1 minut af et ti minutters brusebad. Forbruget af naturgas og olie vil reduceres med henholdsvis 458 og 128 TJ per år, jf. tabel 1.

Besparelser olie TJ	Reduktion af		I alt
	Indetemperatur	Varmvandsforbrug	
Boliger	278	106	384
Erhverv	23	6	29
Institutioner	32	16	48
I alt	333	128	461
Besparelser ngas TJ			
Boliger	876	338	1.214
Erhverv	200	65	265
Institutioner	109	55	164
I alt	1.185	458	1.644

Tabel 1: Besparelser ved at skrue ned for varmen og forkorte varme bade

Øvrige tiltag

Informationskampagnerne skal derudover indeholde et bredt spektrum af forskellige tiltag til reduktion af energiforbruget, se bl.a. <https://spareenergi.dk/forbruger/hoje-energipriser>

Transport

Tiltagene reducerer olieforbruget via reduktion af brugen af benzin og diesel og styrker fødevarer sikkerheden ved at reducere forbruget af afgrødebaserede biobrændstoffer.

Stop for afgrødebaserede biobrændstoffer

Krigen i Ukraine risikerer at antænde en global fødevarekrise, da både Rusland og Ukraine er blandt verdens kornkamre. Samtidig hælder vi i Danmark store mængder foder og fødevarer i benzintanken. Danmark bør efterkomme opfordringen fra EU Kommissionen om at reducere forbruget af biobrændstoffer baseret på foder og fødevarer.

Danmarks forbrug af biobrændstoffer var i 2020 mere end 380 millioner liter. Energiindholdet heri svarer til at brødføde omkring 2½ millioner mennesker.

Sænk farten på motorveje

At sænke hastigheden på motorvejene er et nemt og overskueligt tiltag, som vil give besparelser her-og-nu. En justering fra 130 til 110 km/t vil give en stor brændstof- og CO₂-besparelse. En sådan justering vil kun forsinke pendlere med et par minutter og samtidig betyde omkring 5 færre trafikdræbte på disse motorveje om året.

Ifølge Vejdirektoratet vil en ændring i hastighedsgrænsen fra 130 km/t til 110 km/t reducere CO₂-udledningen fra den samlede trafik med 0,7% (fra 11,26 til 11,18 mio. ton CO₂ = 80.000 tons). Til sammenligning er det 0,2% mere end indenrigsflyvningen (0,5%).

Det giver en besparelse på omkring 32.000.000 liter benzin og diesel.

Nedsættelse af priser for offentlige transport

Billigere offentlig transport øger incitamentet for at tage bussen eller toget fremfor bilen. Som reaktion på krisen har både Tyskland og Frankrig reduceret prisen for offentlig transport og i New Zealand har man endda halveret prisen på al offentlig transport.

Erhverv (kontor, handel, service og uddannelsessteder)

Disse tiltag henvender sig til arbejdspladser

Varmebesparelser

Spar på det varme vand og skru ned for varmen ligesom i husholdningerne

Udvidet brug af hjemmearbejde

I erhverv/funktioner, hvor hjemmearbejde er muligt, kunne indføres krav om f.eks. mindst 1 hjemmearbejdsdag pr. uge. Mange har allerede erfaring med hjemmearbejde fra covid-19, hvor forbruget af benzin faldt med 25% under første nedlukning og igen med 10-15% under restriktionerne i slutningen af 2020.

Færre P-pladser ved arbejdspladsen

Indskrænkning af P-pladser – kan dog kun gøres på steder, hvor der findes alternative transportmuligheder, eller sådanne kan oprettes/forbedres, jf. ovenfor under kollektiv transport. Flere særlige P-pladser til elbiler og delebiler

Fremme af samkørsel

Der laves kampagner samt oprettelse/forbedring af platforme til medarbejdere, der fremmer samkørsel

Indskrænkning af fysiske møder

Kraftig indskrænkning af fysiske møder med eksterne parter, hvis mødeafholdelse involverer brug af fossilt brændstof. Der kan laves regler for, hvornår et fysisk møde er tilladt, f.eks. hvis det er over en vis varighed, eller intromøder hvor en kreds skal lære hinanden at kende.

Regering og Folketing

Frist for udfasning af naturgas og olie

Partierne på Christiansborg bør indgå en aftale om, at naturgas og olie til brug for opvarmning i boliger og erhverv skal være udfaset inden udgangen af 2027.

Kommuner og regioner

Disse tiltag henvender sig til kommunalpolitikere og den kommunale forvaltning.

Fart på varmeplanlægningen

Klima-, Energi- og Forsyningsministeren skal snarest muligt indgå en aftale med kommunerne om at, inden 15. oktober 2022 skal kommuner med gasområder have afgjort, hvilke af disse som skal forsynes med hhv. fjernvarme og individuelle varmepumper.

Oprette borgerrettede faciliteter til fremme af samkørsel

Alle kommuner skal inden udgangen af 2022 enten sikre, at der findes lokale borgerrettede platforme til fremme af samkørsel - eller redegøre for, at eksisterende regionale eller landsdækkende ordninger er tilstrækkelige til at sikre en vækst i samkørsel.

Kampagner for midlertidige løsninger

Alle kommuner skal inden udgangen af 2022 oplyse dens borgere om, hvad der er af grønne alternativer til naturgas- og oliefyr, herunder midlertidige løsninger, hvis deres fyr skal udskiftes, og fjernvarmen først kommer senere - f.eks. varmepumpe på abonnement eller luft-luft-varmepumpe som supplement til opvarmning med naturgas.

Tiltag på mellemlang og lang sigt

Disse tiltag vurderes at kunne implementeres fra nu til 5 år. Det er primært policy, der fremmer udfasningen af olie og naturgas.

Husholdninger

Frister for udfasning af olie og naturgas til opvarmning

Sæt en deadline for, hvornår olie og naturgas skal være ude af boligopvarmningen. Alternativt kan høje afgifter være med til at skubbe på udfasningen.

Forbud mod installation af nye fyr

For at sikre at borgere ikke fortsætter med at lave fossile investeringer, bør der sættes et forbud mod installation af nye fossile fyr inden udgangen af 2023. Dette bør ikke afvente forhandlinger med EU-kommisionen, som regeringen ønsker. Det virker ikke sandsynligt, at EU-kommisionen vil indklage Danmark for EU-domstolen for at forbyde installation af nye olie- og naturgasfyr, særligt ikke efter Ruslands angreb på Ukraine. Forbuddet skal følges af

tilbud om midlertidige løsninger, f.eks. varmepumper på abonnement, udlån af brugte gasfyr mm.

Statsgaranterede lån

Staten bør garantere for lån til konvertering fra fyr til varmepumper med lav rente.

Områdeafgrænsning

Kommuner skal have færdiggjort en ny områdeafgrænsning mhp. Udbygning af fjernvarme i eksisterende gasområder - gerne inden sommerferien 2022. Sæt en frist. Dette kræver, at regeringen giver kommunerne forudsætningerne, vejledning og planlægningsværktøjer til at gennemføre en områdeafgrænsning.

Fjernvarme Ja tak-ordning

Reelt er det en tilslutningspligt, hvor man siger ja tak som udgangspunkt, så man automatisk kobles på fjernvarmenettet, og hvis man aktivt siger nej tak, skal man have installeret en varmepumpe inden for en årrække.

Lokaliser kapacitetsproblemer

Undersøg evt. kapacitetsproblemer og -flaskehalse ifm. udbygning af fjernvarme og udbygning med varmepumper og find løsninger:

- Problemer med elkabler på spotmarked
- Manglende komponenter
- Manglende arbejdskraft?
- Se mod 1990'erne hvor man fik 40.000-50.000 koblet på fjernvarmen om året

Målret støttemidler

Støttemidler skal målrettes mere effektivt, så der kun gives støtte til varmepumper i områder, der ikke skal have fjernvarme (med undtagelse af midlertidige løsninger). For at undgå dødvægt i tilskudspuljerne, skal der kun lille eller ingen støtte til husholdninger med god økonomi og friværddi. Støtten skal målrettes husholdninger med lav indtægt og/eller lille friværddi samt til midlertidige løsninger. Desuden skal tilskud fremover ikke gå til kompensation af stigende gaspriser, men i stedet til tilskud til konvertering.

Energirenovering af den eksisterende boligmasse

Boligmassen inddeles i forskellige klasser ud fra alder og ydeevne, og der fastsættes en lovpligtig minimumsstandard for hver klasse. Ydermere skal disse krav til bygningers minimumsstandard inden for hver klasse hæves i 2030, 2040 og 2050. Bygningers

energimæssige ydeevne skal forbedres ved salg - eller give nedslag i pris, så køber står for forbedring.

Erhverv

Udnyttelse af overskudsvarme internt i virksomheder

Reglerne for udnyttelse af overskudsvarme er fortsat komplicerede. For SMV'er vil det formentlig kun i begrænset omfang være attraktivt at levere overskudsvarme til fjernvarmenettet, mens det i højere grad vil være relevant at udnytte overskudsvarme internt i virksomheden til opvarmning af egne bygninger uden herved at tilskynde til ikke at energieffektivisere både i processer og bygninger. Der vil ofte være behov for ekstern juridisk/revisor bistand til at håndtere skatteregler.

Afbureaukratiser erhvervspuljen

Erhvervspuljen, som blev etableret i 2020 med baggrund i klimaaftalen fra juni 2019, har haft en vanskelig start. Samlet set blev der ansøgt om ca. 200 mio. kr. i 2021, svarende til knap 1/3 af det afsatte beløb i 2021. SMV'er og mindre projekter vil være mere tilbøjelige til at søge ved standardløsninger frem for tunge administrative omkostninger til ansøgning og dokumentation, som der er lige nu. Styrelsen kunne lave brancherettede aftaler med standardløsninger, hvor der ses på alternativer til gasforbrug i forskellige brancher – f.eks. lavtemperatur varmeprocesser i industrien kan skifte fra naturgas til varmepumper.

Transport

Stop for nysalg af benzin- og dieselpersonbiler i 2025

Der bør indføres stop for nysalg af benzin- og dieselpersonbiler i 2025, som Norge allerede har som et realistisk mål. Det kan være et led i at nedbringe antallet af fossile køretøjer og dermed forbruget af olie i Danmark.

Fremme delebilsordninger

Delebiler skal afgiftsmæssigt sidestilles med taxaer. Dette betyder bl.a., at de skal omfattes af samme momsregler

Fremme salg af elbiler (ikke plug-in hybrid)

Det kunne gøres ved at yde favorable lån, idet elbiler er dyrere i indkøb, men billigere i drift. Kommuner og regioner kan sikre øget fleksibilitet i budgetter for at muliggøre ekstra anskaffelsesudgifter, som senere kompenseres via lavere driftsudgifter. Lignende ordninger kan gælde for små og mellemstore virksomheder, f.eks. med lån på favorable vilkår til indkøb af elbiler.

Påbud om udfasning af benzin- og dieslbiler i det offentlige

Dette skal gælde, selvom det medfører krav om kompensation til kommunerne ("DUT") – men med ovennævnte fleksibilitet i budgetter vil behovet være begrænset.